

Strategi for brug af nytteindsats i kommunerne – 2021

Rådet vil opfordre kommunerne til at udarbejde en strategi for deres nytteindsats, så rammer, retningslinjer og muligheder er gennemsigtige for alle.

Rådet oplever, at rådets strategi for brug af nytteindsats har medvirket til at skabe en god ramme for nytteindsats i kommunerne og et grundlag for at opnå gode effekter af nytteindsatsen. Evalueringer af nytteindsatsen kommer løbende bl.a. i forbindelse med kommunernes ansøgninger om forlængelse af dispensation fra rimelighedskravet og viser generelt, at der er stor afgang til uddannelse blandt de unge, som deltager i nytteindsats. Rådet lægger derfor vægt på, at der fortsat er fokus på effekterne af nytteindsatsen.

Rådet lægger derudover vægt på nedenstående elementer i kommunernes arbejde med nytteindsatsen.

Formålet med nytteindsats

Nytteindsatsen er først og fremmest målrettet ledige, som umiddelbart kan påbegynde job eller uddannelse. Tilbud om nytteindsats gives for, at den enkelte ledige skal arbejde for sin ydelse, og har som formål at motivere ledige til hurtigst muligt at søge mod job eller uddannelse. Ledige i nytteindsats skal udføre samfundsnyttige opgaver på en kommunal, regional eller statslig arbejdsplads, indgå i et arbejdsfællesskab og udføre et ekstraordinært, men reelt stykke arbejde - og det gælder både dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere.

Nytteindsats retter sig primært mod jobparate kontanthjælpsmodtagere og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere. Redskabet kan anvendes som rådgivningsafprøvende værktøj for dagpengemodtagere og i særlige tilfælde til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Hvis det gives til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere finder rådet, at det er hensigtsmæssigt, at indholdet i nytteindsats så vidt muligt er med til at afklare job- og/eller uddannelsesmål for borgeren.

Indhold i og tilrettelæggelse af nytteindsats

- Nytteindsats må ikke fortrænge ordinært ansatte eller virke konkurrenceforvridende. Nytteindsats kan derfor ikke etableres på områder, der tidligere har været udført som ordinært arbejde.

- Nytteindsats skal bestå af arbejdsopgaver, der ligger ud over det normerede niveau for opgaveløsningen på den pågældende arbejdsplads. Der skal således være tale om arbejde, der ellers ikke ville blive udført. Det indebærer, at en serviceydelse, som er en del af kommunens serviceniveau efter Servicelovens § 83, ikke samtidig kan udføres som nytteindsats uden for reglerne om hjælp i Servicelovens § 83.
- Ved etablering af nytteindsatsopgaver udarbejder kommunen en beskrivelse af de opgaver, der skal udføres. Dette medvirker til bevidsthed om afskærmning mellem ordinære opgaver og nytteindsatser.
- Nytteindsatsopgaver bør som udgangspunkt kun omfatte borgerrettede aktiviteter i begrænset omfang, da det kan være en udfordring at sikre en stabil leverance og kvalitet i tilbuddene.
- Etableres der nytteindsats på en arbejdsplads skal spørgsmålet om **etableringen** samt spørgsmålet om, hvorvidt **rimelighedskravet** er overholdt, have været drøftet mellem arbejdsgiveren og en tillidsrepræsentant fra den relevante faggruppe på det pågældende P.nr. Tilkendegivelse om, at tillidsrepræsentanten er hørt, skal foreligge skriftligt. Er der *ikke* en tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe på det pågældende p-nr., inddrages én repræsentant fra medarbejderside i følgende rækkefølge:¹
 - 1) En tillidsrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på CVR-nr.
 - 2) En fællestillidsrepræsentant hos arbejdsgiveren, opgjort på CVR-nr.
 - 3) En medarbejderrepræsentant for den relevante faggruppe hos arbejdsgiveren opgjort på P-nr.
- Søges der om **dispensation** fra rimelighedskravet skal samme proces (rækkefølge)² som ovenfor beskrevet følges. Resultatet af drøftelserne skal foreligge på skrift, og dette vil indgå i sagsudvalgets behandling af sagen.
- Arbejdstiden for borgere i nytteindsats bør tilrettelægges, så nytteindsatsen ikke bliver en hindring for hverken opkvalificering, job- eller uddannelsessøgning – og dermed ikke bevirker en forlængelse af ledighedsperioden.
- Nytteindsatsopgaver skal altid følge de almene arbejdsmiljømæssige regler.

Målgrupper for nytteindsats

Det er lovens intention, at nytteindsats primært anvendes i forhold til de åbenlyst uddannelsesparate unge på uddannelseshjælp og til de jobparate kontanthjælpsmodtagere. Vurderer kommunen, at nytteindsats er det bedst egnede tilbud i forhold til at bringe borgeren tættere på uddannelse eller job, kan nytteindsats dog også gives til uddannelsesparate, aktivitetsparate, dagpengemodtagere samt borgere, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse.

¹ Jf. konsekvensrettelser af kap. 12 i Bek. om en aktiv beskæftigelsesindsats

² Jf. konsekvensrettelser af § 12, stk. 2, nr. 3 i Bek. om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.

Rådet finder, at nytteindsats primært bør anvendes til de åbenlyst uddannelsesparate unge. Nytteindsats til jobklare kontanthjælpsmodtagere bør primært anvendes, hvis der er tale om personer, der skal motiveres til (at søge) arbejde. Hvis den jobklare er motiveret for job, men mangler kompetencer, bør kommunen i stedet anvende tilbud om kurser/uddannelse, virksomhedspraktik eller løntilskud.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er længere væk fra arbejdsmarkedet, og bør derfor som hovedregel have andre tilbud end nytteindsats, således at deres udfordringer i forhold til job løses.

Evaluering af nytteindsats

- Kommunerne bør have fokus på med mellemrum at evaluere deres nytteindsats – både hvad angår formål og indhold og antal borgere i ordningen. Dette for at sikre fokus på udvikling og for at hindre, at uhensigtsmæssige rutiner m.v. fortsætter.
- Ved ansøgninger om dispensation fra rimelighedskravet og ikke mindst ved forlængelser af sådanne lægger rådet vægt på, at ansøger kan dokumentere effekten af nytteindsatsen.

Målgrupper for nytteindsats

Målgrupper	Primær (Lovens intention)	Sekundær (Tilbuddet kan gives, men i mange tilfælde vil andre tilbud være mere relevante)
Åbenlyst uddannelsesparate unge på uddannelseshjælp	X	
Uddannelsesparate unge		X
Aktivitetsparate unge		X
Jobparate kontanthjælpsmodtagere	X	
Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere		X
Dagpengemodtagere (pr. 1.7.2015)		X
Borgere, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse		X